

Силабус дисципліни (курсу)

«Освіта і культура України XVIII-XXI»

Ступінь освіти: магістр
Освітньо-професійна програма: Історія та археологія
Галузь знань: В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність: В9 Історія та археологія

Посилання на курс у системі
дистанційного навчання:

<https://posekmodule.km.ua/course/view.php?id=1418>

Семестр: Кількість кредитів: Мова викладання:
2 4 українська

Розклад занять: <https://kpd.edu.ua/studentu/rozklad-zanyat>

Керівник курсу

П.І.Б. Завадська Ірина Михайлівна

науковий ступінь; кандидат історичних наук

вчене звання доцент

Контактна інформація: Тел. (097) 8655181
e-mail: irynazavadska80@gmail.com

Опис дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	формування у здобувачів вищої освіти комплексного розуміння історичних процесів розвитку освіти та культури України протягом XVIII-XXI століть, аналіз основних освітніх і культурних реформ, їх впливу на суспільний розвиток, а також формування критичного мислення щодо сучасних тенденцій у сфері освіти та культури в умовах глобалізації та цифровізації. Здобувачі вищої освіти мають оволодіти знаннями про ключові події, явища та діячів, які сприяли розвитку української освіти та культури, а також розуміти вплив різних політичних, соціальних та економічних чинників на цей розвиток.
Кількість кредитів	4
Загальна кількість годин	120
Кількість модулів	1
Форма навчання	денна
Статус навчальної дисципліни	нормативна
Перелік навчальних дисциплін, які мають бути вивчені раніше, перелік раніше здобутих	Методика наукових досліджень історії та археології; Іноземна мова за професійним

результатів навчання	спрямуванням, Педагогіка та психологія інклюзивної освіти вищої школи, Історія державотворення України, Методика викладання історичних дисциплін в закладах вищої освіти
----------------------	--

Формування програмних компетентностей та результатів навчання

Індекс матриці ОПП	Програмні компетентності та результати навчання
ЗК01.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК02.	Здатність працювати автономно.
ЗК03.	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК04.	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК05.	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
ЗК06.	Здатність працювати в міжнародному контексті.
ЗК07.	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
ЗК08.	Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
ЗК09.	Здатність приймати обґрунтовані рішення.
СК01.	Здатність виявляти та досліджувати історичні й археологічні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти, узагальнювати інформацію.
СК02.	Здатність здійснювати історичні й археологічні дослідження з визначеної тематики, в тому числі використовуючи методологічний інструментарій інших гуманітарних і соціальних наук.
СК03.	Здатність презентувати та обговорювати результати досліджень і професійної діяльності у сфері історії та археології.
СК04.	Здатність виявляти специфіку в підходах до вирішення проблем в галузі історії та археології представників різних наукових напрямів та шкіл, критично осмислювати новітні досягнення історичної науки.
СК05.	Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері історії, археології та/або дотичні до них міждисциплінарні проекти.
СК 06.	Здатність здійснювати експертний аналіз в предметній області.
СК 07.	Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах фахової передвищої та вищої освіти, наукових установах.
СК08.	Здатність працювати в міжнародному контексті і реалізовувати спільні проекти у сфері історії та/або археології з європейськими та євроатлантичними інституціями.
СК 09.	Здатність використовувати сучасні цифрові інструменти і технології для проведення досліджень та професійної діяльності у сфері історії та археології
СК 10.	Усвідомлення принципів академічної доброчесності та норм професійної етики.
ПР01.	Аналізувати теоретичні та методологічні проблеми сучасної історичної науки, критично оцінювати стан проблеми та результати останніх досліджень.
ПР06.	Здійснювати експертизу пам'яток історії, археології та культури з метою їх охорони та можливого подальшого використання.
ПР09.	Здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої освіти на основі сучасних освітніх технологій, а також принципів і практик європейських країн.

Структура курсу

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семінарські	Лабораторні	Самостійні		
12	0	16	0	42	Змістовий модуль №1. Змістовий модуль 1. Історичні етапи розвитку освіти і культури України	
2	0	2	0	8	Тема 1. Археологія України XVIII століття: Витоки наукових досліджень	Освітні реформи в Україні XVIII століття: від Києво-Могилянської академії до нових форм освіти.
2	0	2	0	8	Тема 2. Освіта і культура під владою Російської імперії	Освіта в Україні під владою Російської імперії: зміни в системі освіти та її наслідки.
2	0	4	0	6	Тема 3. Українська культура XVIII-XIX століть	Українська культура XVIII століття: архітектура, мистецтво, література.
2	0	2	0	6	Тема 4. Освіта і національне відродження у XIX столітті	Освіта і культура в період національного відродження (XIX століття).
2	0	2		8	Тема 5. Освіта в умовах революцій і визвольних змагань (1917-1921)	Освіта в Україні в роки революцій і визвольних змагань (1917-1921).
2	0	4	0	6	Тема 6. Радянська освіта в Україні (1920-1930-ті роки)	Становлення радянської системи освіти в Україні (1920-ті - 1930-ті роки).
8	0	10	0	32	Змістовий модуль №2 Освіта і культура України в умовах війни, незалежності та цифровізації	
4	0	2	0	6	Тема 7. Освіта і культура під час Другої світової війни	Освіта і культура в умовах Другої світової війни та повоєнного періоду.
2	0	2	0	8	Тема 8. Освіта в роки десталінізації і пізнього радянського часу	Освіта в період десталінізації та пізнього радянського часу (1950-1980-ті роки).
4	0	4	0	8	Тема 9. Освіта і культура в незалежній Україні	Трансформація системи освіти і культури в незалежній Україні (1991-2021).
6	0	2	0	10	Тема10.Інклюзія в контексті освіти та культури України XIX–XX ст.	Становище дітей з особливими освітніми потребами: перші школи для глухонімих і сліпих.
20	0	26	0	74	Всього	

Політика освітнього процесу

Нормативна база освітнього процесу доступна за посиланням

<https://kpdi.edu.ua/publicna-informatsiia/polozhennya-yaki-reglamentuyut-diyalnist-instytutu>

Дотримання умов доброчесності	Дотримання положень Кодексу академічної доброчесності НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут».
Очікування	Організація освітнього процесу та відвідування занять відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»» Оцінювання знань відповідно до «Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут»».
Відвідування занять	Відвідування лекційних, практичних та семінарських занять з дисципліни є обов'язковим для всіх студентів відповідно до розкладу.
Відпрацювання пропусків занять	Студент, який пропустив заняття, самостійно вивчає матеріал за наведеними у силабусі джерелами інформаційного забезпечення і ліквідує заборгованість під час консультацій. Відпрацювання пропусків занять відбуваються відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу».

Допуск до екзамену	Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу» всі студенти, котрі не мають пропусків занять (відпрацювали пропуски занять) допускаються до іспиту.
Підсумкова модульна оцінка	Результати модульного контролю оцінюються за 100-бальною шкалою та доводяться до відома студентів не пізніше трьох днів з часу його проведення із внесенням результатів у документи обліку успішності студентів. Студенти, які до початку сесії мають хоча б з одного модульного контролю (змістового модуля) менше 60 балів, не одержують підсумкову оцінку і не допускаються до екзамену рішенням навчального відділу як такі, що не виконали навчальної програми з дисципліни. Деталі, щодо підсумкового модульного контролю окреслені у «Положенні про організацію освітнього процесу»
Екзаменаційна оцінка	Результати екзамену оцінюються за 100-бальною шкалою і включаються в підсумкову (рейтингову) оцінку з дисципліни з відповідним ваговим коефіцієнтом, як це передбачено у схемі оцінювання (див. нижче у розділі «Розподіл балів, які отримують студенти»).
Підсумкова оцінка з дисципліни	Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як середня арифметична зважена з оцінок змістових модулів, включаючи екзаменаційну (див. нижче у розділі «Розподіл балів, які отримують студенти»).

Верифікація результатів навчання

Шкала оцінювання з навчальної дисципліни у балах за всі види навчальної діяльності, яка переводиться в оцінку за шкалою ECTS та у чотирибальну національну шкалу:

Сума балів за шкалою Інституту	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Іспит	Залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано
82-89	B (дуже добре)	Добре	
75-81	C (добре)		
65-74	D (задовільно)	Задовільно	
60-64	E (достатньо)		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		

Розподіл вагових коефіцієнтів за змістовими модулями оцінювання складових поточного та підсумкового контролю результатів навчальної діяльності студентів з вивчення дисципліни «Освіта і культура України XVIII-XXI»:

Іспит:

Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2 Рейтингова (підсумкова) оцінка за змістовий модуль 2, враховуючи поточне опитування)				Іспит	Рейтингова (підсумкова) оцінка з навчальної дисципліни (100 балів)
20 %				20 %				40 %	100 %
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		

Критерії оцінювання складових поточного контролю навчальної діяльності студента

Компетенції (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних

заняттях (практичних, семінарських, лабораторних, враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
98-100	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
94-97	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
90-93	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
86-89	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
81-85	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
75-80	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
70-74	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
65-69	Студент розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
60-64	Студент володіє початковими знаннями, здатний провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
50-59	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
35-49	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
1-34	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.

Оцінювання модульних контрольних робіт здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінювання захисту навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення для студентів заочної форми навчання здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінювання іспиту здійснюється за 100-бальною системою.

Інформаційне забезпечення курсу:

Основна література	- Бойко О. Д. <i>Історія України: посібник для студентів вузів</i>. Київ: Академвидав, 2018. 720 с. - Борисенко В. <i>Історія культури України XVII ст.: навчальний посібник</i>. Київ: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015. - Вербицька П., Хома І. <i>Історія української культури: європейський контекст: навчальний посібник</i>. Львів: Львівська політехніка, 2015. 304 с. - Головченко В. <i>Дипломатична історія України: підручник</i>. Київ: Ніка-Центр, 2018. 420 с. <i>Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів</i> / О. М. Бут, М. І. Бушин, Ю. І. Вовк та ін.; за заг. ред. М. І. Бушина, О. І. Гуржія; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси: ЧДТУ, 2016. 644 с. <i>Історія української культури: навч. посіб. для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форм навчання</i> / за ред. І. Г. Передерій. Полтава: ПолтНТУ, 2015. 274 с. - Плохій С. <i>Брама Європи: історія України від скіфських воєн до незалежності</i>. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2018. 496 с. - Шаравара Т. О. <i>Історія української культури</i>. Полтава, 2015. 180 с. - Шевчук В. <i>Козацька держава як ідея в системі суспільно-політичного мислення XVI – XVIII століть</i>. У 2 т. Київ: КЛІО, 2019. - Завадська І. М. Історія становлення місцевого самоврядування на Поділлі // <i>Успіхи і досягнення у науці</i>. 2025. Т. 2, № 12. С. 78–87. DOI: https://doi.org/10.32782/ln.2024.24.03 - Завадська І. М. Особливості правових аспектів розвитку освіти України в 1917–1918 рр. // <i>Правові новели</i>. 2024. № 24. С. 21–27. DOI:
--------------------	---

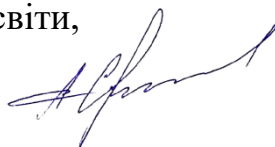
	https://doi.org/10.32782/ln.2024.24.03 12. Zavadzka I. M., Palylyulko O. M., Humeniuk I. M. Specifics of the legal aspects of education development in Ukraine in 1917–1918 // <i>Соціальна робота та психологія: освіта і наука. Науково-практичний та освітньо-методичний журнал</i>. 2024. Вип. 2. С. 75–81. DOI: https://doi.org/10.32782/3041-1351/2024-2-14 13. Палилюлько О. М., Завадська І. М. Історико-археологічні дослідження Бакоти, туристичної перлини Поділля // <i>Вчені записки ТНУ. Серія: Історичні науки</i>. 2025. Т. 36 (75), № 2. DOI: https://doi.org/10.32782/2663-5984.2025/2.17 14. Завадська І. М., Палилюлько О. М. Еволюція археологічної методології в Україні (XVIII–XXI ст.) // <i>Вісник науки та освіти</i>. 2025. Вип. 8 (38). С. 2174–2186.
Додаткова література	10. Вербицька П. Історія української культури: європейський контекст: навчальний посібник / П. Вербицька, І. Хома. Львів: Львівська політехніка, 2015. – 304 с. 11. Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів / [О.М.Бут, М.І.Бушин, Ю.І.Вовк та ін.]; за заг. ред. д.і.н., проф. М. І. Бушина, д.і.н., проф. О. І. Гуржія; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси: ЧДТУ, 2016. 644 с. 12. Історія української культури: навч. посіб. для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форм навчання / за ред. І.Г.Передерій. Полтава: ПолтНТУ, 2015. 274 с. 13. Шаравара Т. О. Історія української культури. Полтава, 2015. 180 с.

Гарант освітньої програми

Анатолій СКРИПНИК

В.о. завідувача кафедри інклюзивної освіти,
реабілітації та гуманітарних наук

Анатолій СКРИПНИК